

Top20

Gyors, termőhely szempontú fajtaválasztási tanács

1. táblázat: Hibridek kiválasztása az egyes kísérleti helyeken elért termésátlag alapján Top20 kisparcellás hibridkukorica fajtakísérletek, 2018., Koraiak

Eredeti felsorolás	Hibridek	Agro- ökológiai kísérleti hely-típusok*														Átlag t/ha	Eltérés a főátlagtól	
		Öko1					Öko2					Öko3						
		Hajdú-böszörmény	Dalmand	Makó	Nitra	Nagyigmánd	Bóly	Szerencs	Bóly Opt. 2	Bóly Opt. 1	Backi Maglic	Lovrin	Békéscsaba	Mezőfalva	Táplán-szentkereszt			Bruck
8	DKC4943	17,09	17,11	16,92	16,94	16,24	16,28	16,19	15,18	15,20	14,79	14,43	14,63	12,95	11,68	10,44	15,07	0,49
3	DKC4670	16,89	17,10	16,25	16,59	16,10	15,16	14,89	14,20	14,85	14,64	15,11	13,69	12,78	12,07	11,82	14,81	0,23
2	P9415	17,03	16,62	15,99	16,11	15,74	15,49	16,12	14,70	15,04	14,57	12,67	14,56	13,19	11,62	11,55	14,73	0,15
4	DKC4541	16,58	16,60	15,80	15,55	15,65	15,37	15,46	14,82	14,05	14,03	13,86	13,82	12,90	11,73	12,06	14,55	-0,03
6	DKC5075	16,43	15,33	15,85	15,58	15,28	14,62	15,76	15,60	14,55	14,19	14,26	14,28	12,45	12,16	11,94	14,55	-0,03
1	DKC4351	16,32	16,12	16,00	15,53	16,30	14,87	14,41	14,67	15,08	14,22	14,44	13,22	13,28	11,64	10,76	14,46	-0,12
5	REPLIK	16,36	15,30	16,34	16,38	15,90	15,12	14,04	15,05	14,85	14,41	13,23	11,40	13,07	12,38	12,01	14,39	-0,19
7	BADIANE	16,47	15,39	15,67	15,46	14,53	14,99	15,00	14,65	13,56	13,62	14,04	12,23	12,79	11,66	11,09	14,08	-0,50
	Átlag	16,65	16,20	16,10	16,02	15,72	15,24	15,23	14,86	14,65	14,31	14,00	13,48	12,93	11,87	11,46	14,58	0,00

*Agro-Ökológiai kísérleti hely-típusok: Öko1=15,5 t/ha felett; Öko2=14 és 15,5 t/ha között; Öko3=14 t/ha alatt

Lépések: 1. Válaszd ki az Agro-ökológiai típust, ahova a területed tartozik; 2. Válaszd ki a tábla adottságaihoz legközelebb álló kísérleti helyet; 3. válassz ki a 3 legnagyobb termésű hibridet; 4. ellenőrizd a szemnedvesség adatait; 4. Kérj árajánlatokat; 5. Döntsd el, melyiknek a vetőmagját vásárolod meg!
Megjegyzés: a DKC4943 sztenderd, a középérésű csoportba tartozik, ezért itt nem értékeltük.

Top20

2. táblázat: Hibridek kiválasztása az egyes kísérleti helyeken elért termésátlag alapján Top20 kisparcellás hibridkukorica fajtakísérletek, 2018., Középérésűek

Eredeti felsorolás	Hibridek	Agro- ökológiai kísérleti hely-típusok*															Átlag, t/ha
		Öko1					Öko2					Öko3					
		Dalmand	Hajduböszörmény	Nagyigmánd	Makó	Nitra	Bóly Opt. 2	Bóly	Bóly Opt. 1	Szerencs	Backi Maglic	Lovrin	Békéscsaba	Mezőfalva	Táplánszentkereszt	Bruck	
4	DKC4943	17,57	17,03	16,83	16,70	17,03	15,20	14,86	14,54	15,75	14,84	14,12	14,54	12,81	12,12	11,79	15,05
3	DKC4943	17,67	17,50	16,99	16,71	16,81	14,97	15,58	15,13	16,06	14,68	13,82	14,20	12,99	12,18	10,24	15,04
5	P0023	17,82	17,26	16,53	16,88	15,85	15,48	15,37	15,50	14,41	14,80	14,17	13,62	12,59	12,40	11,62	14,95
8	DKC5141	15,41	15,82	17,29	16,68	15,59	15,77	14,92	15,77	14,66	14,37	14,26	13,34	12,53	12,21	13,71	14,82
7	DKC5068	16,80	16,09	16,68	16,14	15,91	15,77	15,85	14,78	13,57	14,29	14,05	13,60	12,41	12,36	12,87	14,74
1	DKC5075	15,86	16,66	16,67	15,64	15,86	15,11	14,48	14,32	15,60	14,29	14,13	13,77	13,06	12,16	12,19	14,65
6	P9903	16,55	16,12	16,45	15,44	15,29	15,18	14,48	14,52	16,02	13,57	14,12	13,36	13,05	12,16	12,45	14,58
2	ELDACAR	15,24	15,85	15,19	16,14	14,66	14,04	14,84	13,80	15,13	13,19	13,19	12,81	13,12	11,70	11,20	14,01
	Átlag	16,62	16,54	16,58	16,29	15,87	15,19	15,05	14,79	15,15	14,25	13,98	13,65	12,82	12,16	12,01	14,73

*Agro-Ökológiai kísérleti hely-típusok: Öko1=15,5 t/ha felett; Öko2=14 és 15,5 t/ha között; Öko3=14 t/ha alatt

Lépések: 1. Válaszd ki az Agro-ökológiai típust, ahova a területed tartozik; 2. Válaszd ki a tábla adottságaihoz legközelebb álló kísérleti helyet; 3. válassz ki a 3 legnagyobb termésű hibridet; 4. ellenőrizd a szemnedvesség adataikat; 4. Kérj árajánlatokat; 5. Döntsd el, melyiknek a vetőmagját vásárolod meg!

Top20

3. táblázat: Hibridek kiválasztása az egyes kísérleti helyeken elért szemnedvesség alapján Top20 kisparcellás fajtakísérletek, 2018., Koraiak

Eredeti felsorolás	Hibridek	Agro- ökológiai kísérleti hely-típusok*															Átlag %
		Öko1						Öko2						Öko3			
		Makó	Lovrin	Békéscsaba	Táplán-szentkereszt	Hajdú-böszörmény	Backi Maglic	Mezőfalva	Szerencs	Nitra	Dalmád	Bruck	Nagyigmánd	Bóly	Bóly Opt. 1	Bóly Opt. 2	
7	BADIANE	9,05	11,93	12,23	12,30	13,00	13,30	14,65	13,60	15,40	15,45	14,85	15,63	16,98	16,95	17,60	14,19
1	DKC4351	9,30	11,90	12,38	12,45	13,08	13,03	14,10	14,45	15,25	15,78	15,03	15,98	18,18	18,50	19,25	14,58
5	REPLIK	9,05	11,98	12,50	12,85	13,10	13,18	15,03	14,55	16,10	16,20	15,53	17,03	17,65	18,35	19,28	14,82
2	P9415	9,80	12,00	12,53	12,75	13,25	13,23	14,60	15,90	15,45	15,03	16,08	15,53	18,20	18,83	19,48	14,84
4	DKC4541	9,40	12,18	12,45	12,90	13,08	13,55	14,85	15,38	16,00	16,13	16,75	16,70	18,25	18,68	19,38	15,04
8	DKC4943	9,50	11,98	12,38	13,00	13,35	13,63	15,10	15,60	15,73	15,65	16,08	15,90	18,65	18,75	20,43	15,05
3	DKC4670	9,55	11,93	12,40	12,15	13,15	13,18	14,65	15,58	16,05	16,08	15,28	16,28	19,50	19,48	21,00	15,08
6	DKC5075	9,75	12,18	12,98	13,10	13,43	13,70	14,38	17,43	17,00	16,78	17,90	17,63	20,40	21,03	21,43	15,94
	Átlag	9,43	12,01	12,48	12,69	13,18	13,35	14,67	15,31	15,87	15,88	15,93	16,33	18,48	18,82	19,73	14,94
	Maximum	9,80	12,18	12,98	13,10	13,43	13,70	15,10	17,43	17,00	16,78	17,90	17,63	20,40	21,03	21,43	15,94
	Minimum	9,05	11,90	12,23	12,15	13,00	13,03	14,10	13,60	15,25	15,03	14,85	15,53	16,98	16,95	17,60	14,19
	SzD5%	0,45	0,29	0,12	0,63	0,15	0,43	0,91	0,78	0,47	0,35	1,33	0,59	1,09	0,69	0,90	
	C.V. %	3,22	1,64	0,65	3,37	0,75	2,20	4,23	3,47	2,00	1,51	5,69	2,45	4,02	2,49	3,09	

*Agro-Ökológiai kísérleti hely-típusok: Öko1=14 % alatt; Öko2=14 és 16 % között; Öko3= 16 % felett

Lépések: 1. Válaszd ki az Agro-ökológiai típust, ahova a területed tartozik; 2. Válaszd ki a tábla adottságaihoz legközelebb álló kísérleti helyet; 3. válassz ki a 3 legkisebb szemnedvesség tartalmú hibridet; 4. ellenőrizd termésadataikat; 4. Kérj árajánlatokat; 5. Döntsd el, melyiknek a vetőmagját vásárolod meg! Megjegyzés: Ha termés alapján már választottál, a kiválasztott hibridek szemnedvesség adatait ellenőrizd!

Top20

4. táblázat: Hibridek kiválasztása az egyes kísérleti helyeken elért szemnedvesség alapján Top20 kisparcellás fajtakísérletek, 2018., Középerésűek

Eredeti fajtanevelés	Hibridek	Agro- ökológiai kísérleti hely-típusok*														Átlag %	
		Öko1						Öko2					Öko3				
		Makó	Lovrin	Békéscsaba	Hajdú-böszörmény	Backi Maglic	Táplán szentkereszt	Mezőfalva	Dalmand	Szerencs	Nitra	Nagyigmánd	Bruck	Bóly	Bóly Opt. 1		Bóly Opt. 2
4	DKC4943	9,40	12,38	12,53	13,23	13,33	13,90	15,20	15,33	14,98	15,60	16,80	17,60	19,33	19,45	20,10	15,28
3	DKC4943	9,30	12,35	12,40	13,18	13,65	13,95	16,60	15,35	15,70	15,73	16,88	18,05	19,85	19,85	19,58	15,49
6	P9903	10,20	12,45	13,00	13,35	13,75	14,80	16,63	16,45	15,90	17,05	18,30	18,93	18,70	19,48	19,53	15,90
7	DKC5068	9,70	12,65	12,65	13,60	13,65	14,10	15,90	16,50	15,93	17,18	18,30	17,40	20,30	20,40	20,83	15,94
8	DKC5141	9,65	12,50	12,58	13,50	14,03	14,40	14,98	16,45	16,05	16,70	18,43	19,73	20,35	21,08	21,18	16,11
5	P0023	10,50	12,60	13,55	13,88	14,08	14,75	15,55	16,65	16,73	17,23	18,15	17,58	20,35	20,50	21,10	16,21
1	DKC5075	9,75	12,60	13,08	13,43	13,73	14,45	14,25	16,35	16,23	16,83	18,33	19,65	21,50	21,68	22,38	16,28
2	ELDACAR	10,00	12,60	13,43	13,98	14,33	13,90	16,33	17,48	17,70	17,73	19,05	18,88	20,70	21,53	20,63	16,55
10	P9911	10,30	12,70	13,33	14,08	14,33	15,10	15,75	16,90	17,30	17,20	18,20	20,10	20,48	21,48	21,25	16,57
9	DKC5182	10,20	12,58	12,85	14,05	14,55	15,20	14,90	17,50	17,93	17,18	19,20	18,65	22,00	22,58	23,30	16,84
11	DKC5830	11,30	13,03	14,70	16,00	15,80	16,70	15,13	18,88	19,75	19,00	20,88	23,05	26,20	26,48	27,13	18,93
	Átlag	10,03	12,58	13,10	13,84	14,11	14,66	15,56	16,71	16,74	17,04	18,41	19,05	20,89	21,32	21,54	16,37
	Maximum	11,30	13,03	14,70	16,00	15,80	16,70	16,63	18,88	19,75	19,00	20,88	23,05	26,20	26,48	27,13	18,93
	Minimum	9,30	12,35	12,40	13,18	13,33	13,90	14,25	15,33	14,98	15,60	16,80	17,40	18,70	19,45	19,53	15,28
	SzD _{5%}	0,60	0,24	0,30	0,46	0,54	0,68	1,73	0,42	1,56	0,42	0,40	2,76	0,91	1,37	0,98	
	C.V. %	4,12	1,31	1,57	2,29	2,63	3,20	7,69	1,74	6,46	1,70	1,50	10,03	3,03	4,44	3,16	

*Agro-Ökológiai kísérleti hely-típusok: Öko1=14 % alatt; Öko2=14 és 16 % között; Öko3= 16 % felett

Lépések: 1. Válaszd ki az Agro-ökológiai típust, ahova a területed tartozik; 2. Válaszd ki a tábla adottságaihoz legközelebb álló kísérleti helyet; 3. válassz ki a 3 legkisebb szemnedvesség tartalmú hibridet; 4. ellenőrizd termésadataikat; 4. Kérj árajánlatokat; 5. Döntsd el, melyiknek a vetőmagját vásárolod meg! Megjegyzés: Ha termés alapján már választottál, a kiválasztott hibridek szemnedvesség adatait ellenőrizd!

Top20

Miért születtek ezek a táblázatok?

- Meg tudod indokolni, miért pont azt a hibridet akarod vetni abba a táblába?
- Meg tudod indokolni, miért éppen annyi tövet kívánsz ott termesztetni?
- Meg tudod indokolni, hogy miért akarsz a tábla egyik pontján több, a másikon kevesebb magot vetni?
- És azt meg tudod mondani, hogy mit vársz a változtatott tőszámától?
- És azt meg tudod mondani, hogy melyik hibrid hogyan reagál a változtatásra?
- És azt tudod, hogy ki tud ezekre a kérdésekre választ adni?

Régi dilemma a termőhely adottságaihoz legjobban alkalmazkodó hibrid kiválasztása. Mára a helyzet bonyolódott, mert a különböző módszerekkel készíthető terméstérképek, a GPS alapú talajmintavételezés és az alkalmazkodó vetőgépek megteremtették a feltételeit annak, hogy akár táblarészre, táblafoltokra bontsunk fajta- és tőszámtervet. A legnehezebb kérdés a legmegfelelőbb hibrid kiválasztása. Az ok egyszerű: a hibrid alkalmazkodó képességéről tudunk a legkevesebbet. Független forrás ebben a tekintetben gyakorlatilag nincs, mert a fajták alkalmazkodó képességére csak nagy vonalakban, korlátozott fajtaszámmra vonatkozó adattömegek részleteket eltakaró összesítéseiből következtethetünk. Ez utóbbtól a mi táblázataink sem mentesek, de segítenek a részletekből kiemelni a fontost.

A színek használatát úgy választottuk meg, hogy a zöld jelentse a szimpatikust, a kedvezőt míg a vörös felé vivő átmenetek mutatják az utat az általános felfogás szerinti kedvezőtlenebb tulajdonsághoz. Ezért a zöld a termésnél a jobb, a nagyobb termőképességet, a szemnedvességnél a kisebbet, szárítási igény szempontjából a gazdaságosabbat jelzi. Minthogy a táblázatokat kellő szakszerűséggel állítottuk elő, a színezést rábíztuk az Excel „feltételes formázás” programjára. A módszer rendkívüli előnye a könnyű kezelés, nem igényel előképzettséget, és az adatokat tetszés szerint csoportosíthatjuk. Magát a kiemelési szempontot is egy jól átgondolt, széles választékból jelölhetjük ki. Érdemes kipróbálni!

A termőtáblák agro- ökológiai szempontból rendkívül változatosak, az igazán bőtermő hibridek alkalmazkodó képessége viszont mesterségesen korlátozott. Ez a teljesítmény ára! A változatos, sok termőhelyen többféle talajon és időjárási körülmények között kipróbált hibridkollektívából viszont lehetőségünk van olyan választék meghatározására, amely legjobban kihasználhatja adottságainkat és ésszerű szintre csökkentheti a kockázatokat.

Nem szabad elfelejteni, hogy abszolút értékek a fajtatulajdonságok meghatározásában nincsenek, az adatokat csak az azonos feltételekkel szereplő kísérlettársakkal összehasonlításban értelmezhetjük! Ezért is fordultunk egy összehasonlító módszerhez. Erről gondoljuk azt, hogy a keresett tulajdonságot sok termőhelyen, számos feltétel között egy pillantással áttekinthetővé teszi. Nem kell időrabló (ceruzás, számológépes, telefonos) számolásba fogni, vagy bonyolult számítási utasításokat adni a táblázatnak, amelynek eredménye egy sor szintén értelmezésre váró szám.

Jóllehet a termés és a szemnedvesség a hibridkukorica fajtaválasztás két elsődleges szempontja, azonban nem szabad megfeledkezni a többi mértékadó tulajdonságról sem. Ezek között a teljesség igénye nélkül említhető a szár és a gyökér szilárdsága, a virágzás ideje, és a betegségekkel szembeni ellenállóság.

Szieberth Dénes